

Ilgėjant dienai ir vis ilgiau ir kaitriau šviečiant saulei, vėl patrauksime į gamtą : miškus, parkus, daržus ir sodus. Tačiau pasibuvimas gamtoje ne visada mums suteikia malonumo. Dažnai daugelis mūsų bijodami amžinai kraujo ištroškusių erkių, vengiame ilsėtis miške ar parke, vengiame grybauti, uogauti. Iš tiesų įsisiurbusi erkė gali užkrėsti auką puokšte ligų. Viena Pavojingiausių - erkinis encefalitas.

Labiausiai erkės paplitusios Vidurio Lietuvoje (Kauno, Jonavos, Kėdainių, Prienų, rajonuose).

Erkių aktyvumas prasideda pavasarį, kovo-balandžio mėnesį, kai oro temperatūra siekia 5° C, ir tęsiasi iki spalio-lapkričio mėnesio. Šiltėjant klimatui, ilgėja ir erkių aktyvumo periodas. Šiltos žiemos leidžia joms visoms išlikti. Erkių populiacijos gausėjimas lemia ir sergančiųjų erkinio encefalitu didėjimą. 2001 m. buvo užregistruoti 298 sergantieji erkinio encefalitu, iš kurių 3 žmonės mirė. Erkinio encefalitu sirgo ir 26 vaikai. Didžiausias sergamumas rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiais. Visi susirgusieji asmenys nebuvo pasiskiepiję nuo erkinio encefalito. Erkinio encefalitu susergama įsisiurbus erkinio encefalito virusu užkrėstai erkei arba išgėrus nevirinto ožkos ar karvės pieno, jei prieš tai į tešmenį buvo įsisiurbusių erkinio encefalito virusu užkrėstų erkių. Erkinio encefalitu užkrėstos erkės paplitusios ne tik miškuose, bet visur, kur yra žolės. O tai ir parkai, pievelės, gazonai, kapinės. Erkė paprastai tyko žolėje, apie 10-20 cm aukštyje. Iki šiol nėra, žinoma, kaip erkė, neturėdama akių, gali aptikti auką. Manoma, kad ji reaguoja į iškvėpiamo oro anglies dvideginį, šilumą, sklindančią nuo praeinančio žmogaus arba gyvūno, į judesį.

Norint sumažinti įsisiurbimo riziką, reikia tinkamai apsirengti. Apsirenkite šviesiai, kad iš karto pastebėtumėte dar nespėjusias įkasti erkes. Drabužiai turėtų būti ilgomis rankovėmis, gerai prie kūno priglundusiais rankogaliais ir kelnų klešnėmis. Kelnų galus sukiškite į kojines ar batus.

Galvą apriškite skarele arba užsidėkite prigludusią kepurę. Tačiau vargu ar kam malonu mėgautis gamtos malonumais apsirengus tokia apranga. Erkės gali parazituoti ant naminių gyvulių - juos taip pat būtina reguliariai apžiūrėti. Erkių galima aptikti ant miško gėlių, po nušienauta žole, šiene. Ne mažiau svarbu naikinti graužikus - erkių pernešamų ligų sukėlėjų šaltinį. Nepatartina gerti nevirinto pieno, ypač ožkų, nes yra tikimybė užsikrėsti erkinio encefalitu.

Grįžę iš miško, kruopščiai apžiūrėkite visą kūną. Labai gerai, jei jums pagelbėtų kitas asmuo. Erkės dažniausiai įsisiurbia plaukuotose kūno vietose ir ten, kur oda ploniausia ir švelniausia - į kaklą, paausius, viršutinę krūtinės dalį pažastis, kirkšnis, natūralias kūno raukšles. Į minkštą vaikų kūnelį gali įsisegti bet kurioje vietoje.

Jei radote įsisiurbusią erkę, ją reikia kuo greičiau ištraukti. Paimkite pincetu erkę kuo arčiau galvos ir greitai sukamuoju judesiu traukite. Įkandimo vietą dezinfekuokite spiritu arba brilliantine žalumais. Jokiu būdu negalima tepti erkės riebalais, aliejumi, spausti erkės, traiškyti jos. Jei netoliese yra gydymo įstaiga - kreipkitės į ją. Ten ištrauks jums erkę, gydytojai paaiškins apie pirmuosius erkinio encefalito simptomus, kuriems atsiradus kuo skubiau turėtumėte kreiptis į gydymo įstaigą. Erkinio encefalito inkubacinis periodas (laikas nuo sukėlėjo patekimo į organizmą iki pirmųjų ligos simptomų) yra nuo 1 sav. iki 1 mėn. Vėliau galite pajusti gripą panašius simptomus (galvos skausmą, karščiavimą virš 38° C, raumenų maudimą). Tai gali būti pirmoji erkinio encefalito stadija. Kas trečiam infekuotam po savaitės atsiranda antroji ligos fazė, atsiranda meningito ar encefalito simptomai: vėl karščiuojama, atsiranda pykinimas, vėmimas, intensyvus galvos skausmas. Gali atsirasti ir paralyžių panašūs simptomai.

Gaila, bet vaistų, veikiančių erkinio encefalito virusą, nėra. Nei priešvirusiniai vaistai, nei antibiotikai viruso neveikia. Gydymas - tik simptominis. Ligos eiga ir prognozė labai daug priklauso nuo individualių organizmo savybių kovoje su virusu. Daugiau nei kas trečiam persirgusiam erkinio encefalitu lieka liekamieji reiškiniai visam gyvenimui: nuolatiniai galvos skausmai. Gali sutrikti atmintis, psichika. Kartais išlieka galūnių pareizai.

Vienintelė apsisaugojimo priemonė nuo erkinio encefalito - skiepai. Tinkamiausias metas skiepytis yra žiemos pabaiga - pavasario pradžia, kad suspėtų susiformuoti imunitetas.

Skiepijant vokiška ENCEPUR (R) - A vakcina skiepijama tris kartus. Švirkščinama pradinė (I), po 1 mėnesio - antroji (II), o po 9-12 mėnesių - trečioji (III) injekcija. Po 3-5 metų imunitetas atnaujinamas vienkartinė injekcija kitiems 3-5 metams. Pirmiausia turėtų pasiskiepyti miške

Gamtoje gera, bet ne visada saugu

Parašė siaipzvejys

Šeštadienis, 11 Birželis 2011 13:26

---

dirbantys darbininkai, pamiškėse gyvenantys, mėgstantys žvejoti, grybauti, uogauti, ar šiaip daug laiko praleidžiantys gamtoje. Nereikėtų pamiršti, kad erkių dažnai būna ir soduose, daržuose. Nepatariama skiepytis tik tuo metu ūmia liga sergantiems. Vaikus nuo 1 iki 12 metų reikėtų skiepyti specialia ENCEPUR (R) - C vakcina vaikams. Ši vakcina gaminama be poligelino, todėl tinka ir alergiškiems žmonėms.

Skiepytis nuo erkinio encefalito galite artimiausiuose sveikatos priežiūros centruose. Už vakciną moka besiskiepijantysis. Vakcinos nuo erkinio encefalito kaina yra apie 33-37 litai.

Todėl norėdami, kad gamtoje būtų gera ir malonu, suskubkime pasirūpinti savo sveikata, skiepytis jau dabar.

Norėdami plačiau sužinoti apie erkių platinamas ligas, atsiverskite puslapį internete:

<http://www.erkes.lt>